

זה הדדדד

زو هديرخ ZO HADEREKH

גיליון 2, 13 בינואר 2024

ראש הממשלה בנימין נתניהו חונק התנחלות דמה ברמת הגולן על שמו של פירומן מוושנינגטון (צילום: שגרירות ארה"ב)

מרמת טראמפ לגבעת הקפיטול בירא עמיקתא

למשל באמצעות "איום חיצוני" מדומיין שיתוסף לאיום האמיתי בדמות מגפת הקורונה. הנה מה כבר עשה עד עכשיו: שיגור הצוללת למפרץ הפרסי, המשך ההתקפות (ההולכות וגוברות!) נגד סוריה, האיומים בדבר התערבות צבאית פעילה בתימן ובעיראק, הקמת מאות יחידות דיור בהתנחלויות ואף המשך השתוללות האלימה של המתנחלים בשטחים הכבושים ובמזרח ירושלים, הפוגעים בפלסטינים וברכושם מזה שבועות. כל אלה הם "גפרורים" העלולים, יחד או לחוד, להצית תבערה גדולה – לשמחת נתניהו. תבערה זו יכולה להפוך ל"גבעת הקפיטול בידינו" של שלטון הימין בישראל. לכן, על מנת לנטרל את האיום המידי, חיוני להמשיך ולהפגין, להמשיך ולמחות. במקביל, יש לחזק את האופציה האלקטורלית הדמוקרטית היהודית-ערבית שאינה מוכנה להתפשר עם נתניהו ועם ממשיכי דרכו. כדברי יו"ר הרשימה המשותפת, ח"כ איימן עודה (חד"ש): "צריך לנצח את נתניהו, אבל לא פחות חשוב לנצח את דרכו של נתניהו".

"אסור לנו שהתמונות הקשות מגבעת הקפיטול תהיינה קדימון לאשר יתרחש ברחובות ירושלים בחודשים הקרובים – בצל הנחיות החירום, בצל מערכת הבחירות הרביעית, בצל ההפגנות מול מעון ראש הממשלה ובצל המשפט הפלילי המתנהל נגד ראש ממשלת ישראל", אמר השבוע (11.1) נשיא המדינה ראובן ריבלין. הנשיא צודק: יש לפעול כדי למנוע מהבייסטים ומאנשי הימין לנסות ולממש כאן ניסיון הפיכה פשיסטית דומה לזה שהתחולל בשבוע שעבר בבירת ארצות-הברית. אבל הנשיא גם טועה: המפגינים בכלפור (ובכל מקום אחר ברחבי הארץ) אינם דומים לניאו-נאצים מוושנינגטון. ההיפך הוא הנכון: המפגינים נגד שלטון הימין של בנימין נתניהו הם-הם מגיני הדמוקרטיה. אסור להתבלבל. ידידו הטוב של הפירומן מהבית הלבן, היושב במשרד ראש הממשלה בירושלים, עלול להתפתות להבעיר את השטח או את השטחים. לא ממש חשוב איפה, חשוב שזה יהיה עכשיו.

דברים בשם אומרם

איכה חולדאי?

"מקומם אך לא מפתיע כי דווקא בשעת משבר בריאותי וחברתי כל כך קשה הפוגע ביחוד בתושבים המוחלשים בדרום ת"א וביפו, בוחר חולדאי לעסוק דווקא בקמפיין בחירות. מי שבוחר לדאוג לטובתו האישית במקום לטפל בתושבות ותושבי העיר הנאבקים לשרוד, לא ראוי להמשיך בתפקידו עוד יום אחד. שילך לכנסת אם הוא רוצה, נסתדר טוב יותר בלעדיו".

(שולה קשת, חברת מועצת העיר ת"א-יפו, בפייסבוק 1.1)

חולדאי נצמד להון-שלטון

"במקביל לפתיחת קמפיין הבחירות שלו, החל ראש עיריית תל אביב-יפו רון חולדאי לפנות לתורמים בישראל ובחול"ל ולבקש שיתרמו לקמפיין של מפלגת 'הישראלים' שייסד. מי שפועלת מאחורי הקלעים לגיוס כספים למען הקמפיין של חולדאי היא שירלי פאוקר קדרון, יועצת ראש העירייה לקשרים בינלאומיים בעירייה. בשנים האחרונות הייתה פאוקר קדרון יועצת אישית של חולדאי בעירייה ולאחרונה מונתה לתפקיד האחראית על קשרים בינלאומיים. אולם למרות שהיא מועסקת על ידי העירייה, שלחה היועצת של חולדאי מיילים ובקשות לתרומות עבור המרוץ שלו לכנסת".

(ידיעות אחרונות, 4.1)

אצל נתניהו השלטון תמיד פוגש את ההון

"תדהמה בקרב בעלי חנויות הרחוב והעסקים הקטנים כשהם קראו את הצינור של ראש הממשלה, בנימין נתניהו, לגבי פגישה שהוא קיים עם 'בעלי עסקים', כהגדרתו – פגישה שהם לא הוזמנו אליה. מי כן נכח בפגישה? בין השאר הראל ויזל, בעל השליטה בקבוצת פוקס; גבי רוטר, מבעלי קסטרהודיס; רוני נימני, בעלי קבוצת קפה קפה; רמי שביט, בעלי המשביר לצרכן; שחר תורג'מן, יו"ר איגוד רשתות המסחר והאופנה; גיא יקר, בעלי רשת פלאפל בריבוע; וחי גאליס, מנכ"ל קבוצת ביג. בתמצות – בפגישה נכחו מנהלי הרשתות והקניונים".

(דה מרקר, 1.1)

ימינה, כשמה כן היא

"אין מנוס מקיצוץ במגזר הציבורי, בעיקר בשכר ובפנסיות התקציביות".

(ח"כ איילת שקד מימינה, ידיעות אחרונות, 1.1)

דובאי לא מאמינה בדמעות

"באתי לדובאי בהתרגשות מהסכם השלום. אמרתי, אני כיהודיה-ערבייה גאה להיות פה. אבל כל המגעים היו מכוונים עסקית: לא מעניינים אותם חיבור היסטורי בין העמים, רק שאנחנו אומת הסטארט-אפ".

(ראש מועצת ירוחם, טל אוחנה, ידיעות אחרונות, 1.1)

אין בה תקווה חד"ש

"אני, וחברים שנמצאים איתי ברשימה, פעלנו כדי שלא תקום ממשלה בתמיכת קולות הרשימה המשותפת – ולא שינינו את עמדתנו. ממשלה פועלת לפי תפיסת עולם, וזו נשארה עמדתי וגם עמדת חבריי. הקושי שלי עם הרשימה המשותפת הוא לא מכיוון שהיא ערבית, אלא בגלל עמדותיה. יושב שם חבר הכנסת עופר כסיף, שהוא יהודי, אבל העמדות שלו בעייתיות מאוד, בלשון המעטה".

(יו"ר תקווה חדשה, גדעון סער, וויינט, 3.1)

אופס, על נתניהו והאלימות בחברה הערבית

"ראש הממשלה בנימין נתניהו התהדר בצילום עם המחוסן המיליון לקורונה – תושב אום אל פאחם, כדי להאדיר את כוחו הפוליטי בדרך אל הקלפי. אלא שהיום התברר שהמחוסן שחלק תמונה עם נתניהו, שר הבריאות יולי אדלשטיין ואחרים הוא אסיר משוחרר שהורשע בהריגה: מוחמד עבד אלוהאב ג'באריין בן 66 שריצה עונש של 20 שנה. ג'באריין דקר אדם למוות, והורשע בשנת 1978 בהריגה. כשהגיע לקבל את החיסון התבשר על ידי המחוסן כי הוא המחוסן המיליון שיזכה להצטלם עם נתניהו. הגעתו של נתניהו לתחנת החיסון באום אל פאחם, כמו גם ההתקרבות שלו אל יו"ר רע"מ ח"כ מנסור עבאס, וההדלפות מהליכוד לפיהן הוא שוקל למנות שר ערבי בממשלה הבאה – נועדו לא רק לגייס אהדה בקרב הקרב הציבור הערבי, אלא לגרום לפירוד ולהתפרקותה של הרשימה המשותפת שגרפה בבחירות האחרונות 15 מנדטים".

(צבי זרחיה, "כלכליסט", 4.1)

המטרה: לנטרל את המשותפת

"לליכוד הצביעו אלפים בודדים מקרב הערבים בשלוש מערכות הבחירות האחרונות, אפילו לא שליש מנדט. והכפלה פי שישה-שבעה היא לא ממש ריאלי. מה כן? ראשית, לכל קול שעובר צד, מהמשותפת לליכוד או למפלגה שבסביבת נתניהו, השפעה כפולה: הוא נגרע מצד הנגד ומתווסף לבעד. גם הצבעה למפלגה אחרת שאינה המשותפת, גם אם היא לא בגוש שלו, מסייעת לנתניהו בהחלשת המשותפת. ולכן הוא ישקיע לא מעט בקמפיין נגטיבי כלפי המשותפת".

(דני זקן, "גלובס", 4.1)

מכתבים

למערכת

המשטרה נגד העיתונאים

נוכח ניסיון ההרחקה של כתב "הארץ", העיתונאי יהושע (ג'וש) בריינר, מזירת הפגנה בעת שסיקר מקרוב את הנעשה, וזאת גם כשחזר והצהיר כי הוא נמצא במקום במסגרת עבודתו העיתונאית, קוראת מועצת העיתונות לפיקוד המשטרה לתרוך את השוטרים בשטח לבחון תחילה את הצהרת העיתונאי, לפני שהם פותחים בניסיון להרחיקו מן השטח.

אם נמצאה בידו תעודה המעידה על מקצועו – יש להניח לו להמשיך במלאכת הסיקור ללא הפרעה נוספת, זאת גם כשהסיקור מן השטח אינו מחמיא לפעילות המשטרה. המועצה מדגישה כי ככל שהמשבר הכלכלי-בריאותי-ממשלי מחריף ומוצא ביטוי בהפגנות שטח ובמשבר חברתי רצוף עימותים וחסר תקדים – כך מוטלת על העיתונאים והעיתונאיות בשטח משימה מאתגרת יותר, שהיא גם שלירות ציבורית חיונית לרקמת החיים הדמוקרטיים בישראל: להביא במילים ובצילום את תמונת המצב כמות שהיא. על המשטרה לכבד זאת גם בתרחישים טעוני מתחים ולהטמיע את המסר בשורותיה.

אמיר רוזנבליט, דובר מועצת העיתונות

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל

zohaderekh@gmail.com

או לתיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

מפריטים את המפלגות

בעוצמה משתנה ברוב המדינות הדמוקרטיות. אולם נדמה שמערכת הבחירות לכנסת ה-24 מביאה אותו לשיא חדש בישראל. עם צניחתה של מפלגת העבודה בסקרים אל מתחת לאחוז החסימה, לא נותרה מפלגה דמוקרטית כלשהי במרחב הפוליטי שמשמאל לליכוד ומימין למרצ ולחד"ש. אלא שאף

במרצ מכרסמת "פוליטיקה חדשה" זו. הכיוון התבטא בשריונו של הגנרל יאיר גולן ברשימת מרצ לכנסת – למרות שלא צמח במפלגה, וספק רב אם ניתן לראות בו איש שמאל. תהליך הניווט והדעיכה של מפלגות ההמונים יוצר אצל האזרחים ניכור הולך וגובר של מן המערכת הפוליטית. יותר ויותר נשמעים כאן ביטויים כמו "אין למי להצביע", המלמדים שאזרחים נוספים מתייאשים מהאפשרות לחולל שינוי דרך הפוליטיקה.

מה הפתרון? יש להסביר מדוע חיוני להצביע למפלגות דמוקרטיות בלבד, ולהיאבק בתוך המפלגות הקיימות למען דמוקרטיה ונגד תהליכים המכרסמים בהן.

אסף טלגם

ללא תקדים: בית משפט

אסר את הקרנת "ג'נין, ג'נין"

בצעד ללא תקדים אסרה השבוע (11.1) שופטת בית המשפט המחוזי בלוד הלית סילש את הקרנתו של הסרט "ג'נין ג'נין" בישראל, והורתה על החרמת כל עותקיו. בית המשפט חייב את במאי הסרט, מוחמד בכרי, לשלם פיצויים לתובע בסך 175 אלף שקל וכן הוצאות משפט בסך 50 אלף שקל.

ח"כ עאידה תומא-סלימאן (חד"ש – הרשימה המשותפת) ביקרה בחריפות את גזר הדין: "כיבוש בחסות המשפט. הסרט 'ג'נין, ג'נין' חשף את פרצופו האכזרי והפושע של הכיבוש. לא רק הממשלה מנסה להסתיר ולהשתיק זאת, אלא גם בית המשפט. אנחנו נמשיך לעמוד לצידו של בכרי ולצד העם הפלסטיני שנאנק תחת עול הכיבוש והדיכוי". יו"ר הרשימה המשותפת, ח"כ איימן עודה (חד"ש) העיר: "במקום שבו מחרימים עותקי סרטים בני האדם יצפו בהם באינטרנט".

הבמאי והשחקן מוחמד בכרי הגיב להחלטת בית המשפט: "נתתי במה לאנשים שיספרו מה שהרגישו תוך כדי 'חומת מגן'. לא עשיתי סרט נגד אנשים, אלא נגד הכיבוש; נגד מדיניות של כיבוש הנמשך כבר 54 שנים".

הבחירות קרבות, ריח המנדטים הצפים נישא באוויר ומפלגות חדשות-מהניילונים צצות על פני השטח: תקווה חדשה (סער), הישראלים (חולדאי וניסנקורן), מפלגת כלכלה (ירון זליכה), תנופה (עופר שלח), מפלגת ראשי הערים (יונה ירב), מפלגת ותיקי ישראל (דני יתום), ועוד היד נטויה. בצדן

של "מפלגות אינסטנט" חדשות אלה ניתן למנות את בנות-דמותן שורדות הסיבובים הקודמים, הצפויות להתמודד גם בבחירות הקרובות: כחול לבן, תל"ם וגם יש עתיד הוותיקה יותר.

המאפיין המשותף לכל המפלגות הללו, המשייטות במרכז המפה הפוליטית ומשחרות למצביעים מבולבלים או מאוכזבים, הוא אפורטוניזם וטשטוש אידיאולוגי. למפלגות החדשות, ברובן, אין עמדות ברורות או מדיניות קונקרטית בנוגע לסוגיות הבערות שעל הפרק (מה המצע הכלכלי של מפלגתו של שלח? מה עמדתם של ניסנקורן או זליכה בנוגע לפתרון שתי המדינות? פרס יינתן למנחשים נכונה).

כתחליף למדיניות ולתפיסת עולם מגובשת, הן מציעות את הרקורד הביצועי האישי של העומדים בראשן – גנרל, ראש עיר, פקיד בכיר, עיתונאי או שר לשעבר.

אך הוויתור על הצגת עמדות אינו אלא כניעה להגמוניה הניאו-ליברלית: זו פוליטיקה המבטלת את הדיון במחלוקות רעיוניות ופוליטיות, ומצמצמת את השדה הפוליטי לתחרות אישית. המחלוקת היחידה שמפלגות אלה עוסקות בה היא מי יהיה יעיל יותר בניהול ענייני המדינה, ובלבד שאיננו "מושחת". אך את השחיתות במובנה הרחב, של קשרים בין השלטון לבין בעלי ההון, אין מפלגות אלה מתיימרות לאתגר – במקרים רבים הן אפילו מחזקות אותה. אחרי הכל, כדי לייסד מפלגה חדשה ולנהל קמפיין בחירות נדרשים משאבים גדולים. בהיעדר כספי מימון מפלגות או בסיס תמיכה ציבורי לגיוס תרומות מההמונים, פוליטיקאים בראשית דרכם כמו בני גנץ ויאיר לפיד ביקשו – וקיבלו – תמיכה נדיבה מבעלי הון בעלי עניין (אלפרד אקירוב ורמי אונגר לגנץ, הלל קוברנינסקי ללפיד).

אולם זו אינה הבעיה היחידה של מפלגות האינסטנט. היא קשורה בבעיה קשה ועמוקה אף יותר – חיסול החיים הפוליטיים המפלגתיים. במיטבה, מפלגה היא הרבה יותר מאשר רשימה לכנסת: זה ארגון המוני של חברים ושל חברות המאורגנים בסניפים, הבוחרים את נציגיהם במוסדות המפלגה ומקיימים חיים דמוקרטיים שוקקים. במפלגות המונים דמוקרטיות, חברים מן השורה הם אלה שבוחרים את הנהגת המפלגה וקובעים את עמדותיה. רידוד המפלגות לכדי "רשימות מפורסמים" הוא פגיעה אנושה בהשתתפות הדמוקרטית של אזרחים בעיצוב המערכת הפוליטית. וכידוע, בפוליטיקה אין ריק – כאשר נחלש כוחם של המוני האזרחים להשפיע על עיצוב המפלגות, השפעתם של בעלי הון ו"יועצים פוליטיים" (מסוגו של משה קלוגהפט) ממלאת את החלל.

השפעתן הגוברת של המפלגות הלא-דמוקרטיות מבטאת נסיגה של מפלגת ההמונים כתצורת ארגון פוליטי. תהליך זה אינו ייחודי לישראל. הוא מתרחש בשני העשורים האחרונים

זהות החשוד במקרה כה חמור. בנובמבר הודיע כסיף למנדלבלית כי הוא מתכוון לעתור נגדו לבג"ץ, וניתנו לו 45 יום לענות לדרישה לקבל את שם המאיים ולהבהיר את המצב המשפטי של החקירה. עד היום לא זכה במענה.

ח"כ כסיף מסר: "לפני חצי שנה אדם קרא לרצוח אותי. הוא אפילו פרסם וידאו בנושא. המשטרה חקרה אותו תוך שלושה ימים – ומאז דממה. המשטרה, הפרקליטות והיועמ"ש מנדלבלית עצמו (אשר ממלא את מקום פרקליט המדינה) – סירבו למסור לי את שמו של המאיים, ואפילו סירבו להשיב לי רשמית בנושא. מדוע מנדלבלית מגונן על אדם שקרא לרצוח חבר כנסת? מדוע הוא מונע ממני להגיש בקשה לצו הרחקה ולפתוח בהליך אזרחי? את השם של מי הם מנסים להסתיר? אני מתכוון לפנות לבג"ץ".

100 אלף מובטלים חדשים מתחילת הסגר השלישי

שירות התעסוקה מסר השבוע (11.1) כי במהלך יממה אחת נרשמו כ-19 אלף דורשי עבודה חדשים, כאשר מאז הידוק הסגר נרשמו כ-40 אלף מובטלים. מאז 27 בדצמבר, בו החל הסגר, נרשמו בסך הכל כ-100 אלף דורשי עבודה חדשים. מהעדכון עולה עוד כי כ-82 אלף מהמובטלים הוצאו לחל"ת, ושיעורם מכלל דורשי העבודה החדשים עומד על 83%, בעוד שכ-17 אלף מהם פוטרו או התפטרו ושיעורם עומד על 19% מכלל הנרשמים מאז תחילת הסגר.

בשירות מציינים כי מתחילת הסגר היו עובדי המכירות הנפגעים העיקריים, ושיעורם בקרב הנרשמים מאז תחילת הסגר השלישי עומד על 20%. אולם בימים האחרונים הנפגעים העיקריים הם עובדים בתחומי החינוך, ההוראה וההדרכה, המהווים 23%. עוד מדגישים בשירות, כי שיעור המובטלים בתחומי החינוך הכפיל עצמו ביותר מפי ארבעה מאז הידוק הסגר.

עתרו לבג"ץ למען חיסון אסירים

חמישה ארגוני זכויות אדם עתרו השבוע (10.1) לבג"ץ נגד סירובו של השר לביטחון פנים, אמיר אוחנה, לחסן אסירים נגד נגיף הקורונה, בניגוד להנחיות משרד הבריאות ובניגוד להנחיית המשנה ליועץ המשפטי לממשלה. בעתירה דרשו הארגונים לחסן את כלל האסירים, בדגש על בני 60 פלוס ובקבוצות סיכון. בנוסף, העתירה דורשת למנוע משב"ס לתעדף מתן חיסונים לסגל בתי הכלא על פני האסירים.

קבלו את

זו הדרך

מדי שבוע בדוא"ל

או בדואר רגיל

המעוניינים לקבל בדואר אלקטרוני, ללא תשלום, מתבקשים לשלוח

כתובת דוא"ל אל: zohaderekh@gmail.com

המעוניינים לקבל בדואר רגיל, מתבקשים לכסות את הוצאות

המשלוח באמצעות תרומה של 150 שקל בשיק לפקודת המפלגה

הקומוניסטית הישראלית, ת"ד 26205 תל-אביב 6126102

בשל הסגר: נדחה משפט נתניהו

המשטרה עצרה השבוע (13.1) שבעה מפגינים שמחו בירושלים על רקע דחיית משפטו של ראש הממשלה בנימין נתניהו. מאות מפגינים צעדו בשעות הבוקר המוקדמות לעבר מעון ראש הממשלה כשהם נושאים לפידים.

יצוין כי הרכב השופטים במשפטו של ראש הממשלה דחה את דיון המענה לכתב האישום. על כך הגיב ח"כ עופר כסיף (חד"ש – הרשימה המשותפת): "אתמול צעקתי בכנסת שהסגר פוליטי והבוקר כולם מבינים שצדקתי. טובת הציבור מעולם לא עמדה ולעולם לא תעמוד נגד עיניו של נתניהו".

הנחיות הסגר הכולל אינן חלות על בתי המשפט, אך הנהלת בתי המשפט הוציאה הנחיות משלה המותירות בידי השופטים שיקול דעת בהחלטה אם לדחות דיונים שאינם דחופים. שלב ההוכחות במשפט נתניהו אמור להיפתח בחודש פברואר, אך המועד טרם נקבע. ייתכן כי הוא יידחה עוד.

במקביל לדחיית משפט ראש הממשלה, ממשיכה המשטרה לפגוע במחאה נגד שלטון הימין. שני פעילים במחאת בלפור זומנו בשבוע שעבר לחקירה במשטרה. בפני אחד מהם הוצגה טענה כי בביתו "אמצעים להפרת סדר חמורה", בעוד שבפני השני נטען כי הוא הפר את הסדר הציבורי וסיכן חיי אדם בעצם יצירת מיצג מצינורות פלסטיק. הנחקר הראשון, רמי מתן (70), תושב היישוב נטף שבאזור ירושלים, נלקח (7.1) לתחנת מוריה בבירה. המשטרה הגיעה לביתו עם צו חיפוש.

באותו יום הגיעו שוטרים לקריית טבעון וזימנו לחקירה את עודד אליש (78), פעיל אחר במחאה. המשטרה החרימה את מכשיר הטלפון הנייד שלו ואת מחשבו האישי וערכה חיפוש בביתו. אליש חשוד "בהפרת הסדר הציבורי ובסיכון חיי אדם", מאחר שיצר מיצג מצינורות פלסטיק ששימש את מפגיני מחאת בלפור מול ביתו של שר הביטחון בני גנץ בראש העין, וגם בחסימת הכניסה לכנסת.

היועמ"ש מסרב לחשוף את

זהות המאיים על ח"כ כסיף

המשטרה מסרבת לגלות את זהות המאיים ברצח על חבר הכנסת עופר כסיף (חד"ש – הרשימה המשותפת). ביולי אשתקד פורסם ברשתות החברתיות סרטון מטעם משתמש אנונימי הקורא לרצוח את ח"כ כסיף. עוד באותו השבוע נעצר החשוד בפרסום הסרטון והודה במיוחס לו. כמקובל, פנה ח"כ כסיף בבקשה לקבל את שם החשוד על מנת לבקש להוציא נגדו צו הרחקה – אך סורב בטענה, כי המקרה הועבר לראש מדור החקירות במשטרה. כעבור חודש, במהלכו ניסה כסיף לשווא לקבל תשובה מהמשטרה, עבר המקרה לבחינת הפרקליטות. כל אותה עת לא נאמר לכסיף האם החשוד עצור או משוחרר, מה שמעמיד אותו בסכנה.

מספטמבר מנסה כסיף לקבל תשובה מהפרקליטות לגבי התיק, אך ללא הועיל. התברר כי הסוגיה נמצאת על שולחנו של היועץ המשפטי לממשלה, ד"ר אביחי מנדלבלית. כאשר פנה ח"כ כסיף אל הפרקליטות ישירות נענה כי "הפרקליטות צפויה לקבל החלטה בתיק בקרוב, ולאחר מכן תתקבל החלטה בבקשתו" – בלי הסבר מדוע פועלים קשה כל כך להסתיר את

מאחורי הצהרותיו של ראש הממשלה נתניהו אין ממש הצעדים שיש לנקוט כדי למגר את הפשע

ח"כ איימן עודה באוהל המחאה נגד אלימות והפשעה שהוקם מול משרד ראש הממשלה בנובמבר 2019 (צילום: זו הדרך)

הפלג הצפוני של התנועה האסלאמית, וכיהן בעבר כראש העיר של אום אל-פחם.

מאחורי הצהרותיו של נתניהו אין מעשים. מדובר בניסיון מכעים להמעיט בערך האזרחים הערבים, ובהתעלמות גזענית ממצוקותינו. לציבור שלנו יש מודעות וכבוד, ואנחנו לא קונים את ניסיונותיו להפיל אותנו בפח ערב בחירות.

איימן עודה

מחאה בעקבות אזלת ידה של המשטרה

מאות הפגינה השבוע (10.1) בכניסה הראשית לאום אל-פחם, במחאה על האלימות והפשעה בחברה הערבית ונגד אוזלת ידן של המשטרה וממשלת הימין. המפגינים קראו בין היתר "הדם שלנו אינו הפקר". כוחות משטרה גדולים הוזעקו למקום ופיזרו את ההפגנה באמצעות מתכז"ת ופרשים ותוך שימוש בגז מדמיע. שלושה צעירים תושבי העיר נעצרו.

לדברי תושב העיר, ח"כ יוסף ג'בארין (חד"ש – הרשימה המשותפת): "אותה משטרה שמפקירה את חיי האזרחים הערבים ומאפשרת להפוך את הרחובות שלנו לשדה קרב, ממשיכה לדכא באלימות את המחאות של הציבור הערבי נגד הפשיעה ונגד האלימות. זו מחאה לגיטימית ומתבקשת. אני קורא לכבד את זכות ההפגנה".

בסוף השבוע (7.1) שבו והפגינה באום אל-פחם בעקבות הירי בראש העיר לשעבר, ד"ר סלימאן אגבריה. לדברי ח"כ עאידה תומא-סלימאן (חד"ש – הרשימה המשותפת), "הפושעים משתלטים על עוד ועוד מוקדים בחברה והמדינה לא פועלת. השלטון מפקיר ואין הגנה ברחובותינו. המשטרה והדרג הפוליטי מעוניינים בהפקרות זו וחוסר המעש שלהם מסייע לארגוני הפשע".

ראש הממשלה בנימין נתניהו והשר לביטחון פנים אמיר אוחנה, בניסיונם לקושש קולות בחברה הערבית, נפגשו כדי לגבש "תוכנית למיגור האלימות והפשעה בחברה הערבית". אך התוכנית שהם מציעים דלה, ואין בה מענה לסוגיית ביטחונם האישי של האזרחים הערבים בישראל.

מקריאת התוכנית עולה, שחסרות בה כמה נקודות מרכזיות הדורשות טיפול כדי למגר את הפשיעה. קודם כל, בתוכנית מצוין שהיא צפויה להניב תוצאות רק בעוד עשר שנים. לתוכניות חומש ממשלתיות דומות בקרב האזרחים היהודים שיעור הצלחה שבין 40% ל-50%. מה שיעור הצלחה הצפוי של תוכנית בת עשר השנים לאזרחים ערבים? מימוש התוכנית (אם בכלל תמומש, ואם לא מדובר בעוד הבטחה ריקה המופרחת באוויר ערב בחירות) פירושו המשך הפשיעה האלימה, או ליתר דיוק, גזר דין מוות ל-1,000 אזרחים ערבים נוספים.

עיקר התוכנית: מימון לפרויקטים של חיזוק תחנות משטרה ותוספת כוח אדם למשטרה. מול אוזלת ידם של הכוחות הקיימים והיעדר האכיפה הקיימת, ניכר שהמשטרה מנצלת את כאבם של האזרחים הערבים כדי לחזק את המנגנון המשטרי והתקציבים העומדים לרשותה. צעד שעושה כל מוסד המבקש לנצל הזדמנויות להרחבת המימון של עצמו.

לאחר ההפגנות הרבות המוחות על אזלת ידן של הרשויות בטיפול באלימות, יש השואלים אותנו: "האם התפקיד שלך הוא רק לבקר או שיש לך תוכנית חלופית ממשית?" תשובתי היא: כן יש תוכנית חלופית – ואם הממשלה תתייחס אליה ברצינות, 80% מהפשעה יובסו בתוך שנה.

עיקריה של התוכנית שאנו מציעים: ביעור מוחלט של משפחות הפשע המאורגן, כולל הכנופיות הגובות דמי חסות והעוסקות בשוק השחור. צריכים לפרקן ביד ברזל ומייד. במקביל יש למנוע זליגת הנשק והתחמושת ממחסני הצבא ולאחר את המחרטות בגדה המערבית המייצרות נשק. זאת, תוך כדי איסוף הנשק הבלתי חוקי.

כדי למגר את הפשיעה בחברה הערבית, חייבת המשטרה לפענח פשעים. נדמה שקריאה זו מובנת מאליה. הרי אחד מתפקידי המשטרה הבסיסיים הוא לפענח פשעים על מנת להעניש את מבצעייהם. אבל לא כך בחברה הערבית. המשטרה והשב"כ מצליחים לאתר במהירות את הרוצחים כשמדובר במקרה שערבי הורג יהודי – אך הם מגלים חוסר אונים כאשר הנרצח הוא ערבי, בייחוד כאשר ערבי רוצח ערבי.

נוסף לצעדים המידיים שאנו מציעים, בראייה לטווח רחוק יש לטפל במישורים נוספים כמו חינוך וטיפול ערכים בבתי ספר, וכן להמשיך במאבק העיקש לחיים הגונים לצעירים: תעסוקה ושכר הולם ופתרונות דיור. זה חלק מהותי במאבק הכללי על מעמד האזרחים הערבים, וגם במאבקנו בפשיעה.

בתמצית, זו התוכנית שלנו: לא רק טיפול משטרי בפשיעה, אלא גם התמודדות ממלכתית נחושה עם מצוקות הציבור הערבי ובייחוד של הצעירים הערבים. כאשר לתוכנית של נתניהו, שהודיע לאחרונה באום אל-פחם על כוונתו להקים תחנות משטרה נוספות – זו עבודה בעיניים ונוכלות. מספיק רק להזכיר שכבר פועלת תחנת משטרה באום אל-פחם, והתוצאות העצובות. ימים אחדים לאחר ביקורו של נתניהו, נורה בעיר ד"ר סלימאן אגבריה בן 60. צוות מד"א פינה אותו לבית החולים העמק במצב קשה. אגבריה הוא ממנהיגי

בחסות הקורונה ממשלת הימין ממשיכה במדיניות הניאו-ליברלית

ההסתדרות נמה נום

שהפעילה הרשות. גם שעות הפעילות התרחבו: עובדי בתי המשפט למשל "הסכימו" להגיע למשמרת שנייה. כל השינויים האלה היו עילות להכרזת סכסוך עבודה מצד ההסתדרות בימים כתיקונם.

אבל ההסכם שאמור היה להיות זמני, לכמה שבועות, הוארך שוב ושוב – ולאחרונה עד מארס 2021. "אלה דברים שהיינו שואפים להמשיך אתם הלאה", אמר ל"גלובס", אוהד אלקבץ, רכז החברות הממשלתיות באגף הממונה על השכר באוצר, ומי שמטפל ביחסי העבודה ובשכר בכל החברות הממשלתיות. "בסוף זה חלק מהשינוי בתרבות הארגונית שאנחנו מנסים לחולל. כי פתאום המנהלים יכולים להתחיל לנהל את העובדים שלהם. להחליט איזה עובד הם רוצים להעביר או להאריך לו תפקיד. העובדים גילו שמעבר מקבלת קהל פרונטלית לדיגיטלית הוא לא דבר רע. הקורונה הייתה הכלי שאפשר לנו לעשות דברים שתמיד רצינו והאמנו שצריכים לקרות".

אלקבץ מילא תפקיד מרכזי בניהול המו"מ מול ההסתדרות על הסכמי העבודה הזמניים של ימי הקורונה. אלקבץ עבד שבע שנים במשרד הביטחון ועוד ארבע שנים וחצי במשרד ראש הממשלה לפני שהגיע ליחידת הממונה על השכר באוצר לתפקידו הנוכחי.

במסגרת הפרטת נמל חיפה עובדי דור א' זכו בחבילות פרישה בסך 2.8 מיליון שקל במסגרת הסכם לפרישה מוקדמת, שאלקבץ היה שותף בניסוחו. "זה הסכם מצויין", אמר לעיתון הכלכלי, "כי החלופה, להחזיק את העובד עד גיל הפרישה למרות שאתה לא צריך אותו – הייתה עולה למדינה הרבה יותר. למעשה, על כל שקל ששילמנו, חסכנו למדינה שניים... למדינה או לבעלים הפרטיים החדשים?"

החשש: בעתיד בדומה להווה

השאלה המרכזית העומדת כעת בפני מעמד העובדים היא העתיד לבוא לאחר הבחירות, בעקבות המפולת הכלכלית והחברתית הצפויה על רקע מגפת הקורונה ומדיניות הממשלה הכושלת. כפי שההסתדרות לא גילתה שום התנגדות למדיניות הניאו-ליברלית של ממשלת הימין ואף הושיטה לה יד, החשש הוא שתוסיף לתת יד גם לממשלה הבאה, שתהיה אף היא ימנית וניאו-ליברלית – עם נתניהו בשלטון או בלעדיו. הליכוד, תקווה חדשה, ימינה, תנופה, הישראלים, ישראל ביתנו, הבית היהודי, תל"ם ושרידי מפלגת העבודה יהיו כולן או חלקן בממשלת ההון-שלטון. בעמדותיהם הכלכליות והחברתיות נתניהו, יעלון, לפיד, בנט, סמוטריץ' או חולדאי – חד הם.

אפרים דויד

"ההסתדרות נמה נום. היא עייפה בלי די. טח! טח! מי דופק שם? אוי, לא! זהו המשבר הכלכלי והחברתי!". נכון, שיפצנו קצת את תחילתו של ספר ילדים ידוע, "ארנבת נמה נום", אבל תוכנו של המשפט הוא נכון. נדמה שההסתדרות נמה לאחר שציינה החודש 100 שנים לקיומה. יש קשישים שבגיל זה סובלים מהסתיידות עורקים. ההסתדרות סובלת מהסתיידות מנהיגים. קולה לא נשמע זה חודשים ארוכים – חודשי משבר הקורונה – ומעשייה... אין ממש מעשים ראויים לציון.

ממשלה בפעלתנות יתר

אבל מי שמגלה פעלתנות יתר

דווקא בימי קורונה היא ממשלת הימין. ממשלת נתניהו-גנץ הצליחה בשנה האחרונה לקדם הפרטה של ארבעה תאגידים ציבוריים גדולים: חברת החשמל, רשות הדואר, התעשייה האווירית ונמלי חיפה ואשדוד. הכל נעשה בהסכמת ההסתדרות, כמובן. במקומות בהם "הפריע" ועד העובדים למדיניות הממשלה והמעסיקים, כמו בנמל אשדוד או באל-על המופרטת – הוועדים פוזרו או שותקו. הדברים הגיעו עד כדי כך, שבנמל אשדוד מציעים עובדים רבים לנטוש את שורות ההסתדרות (ואף הפגינו מול מועצת הפועלים בעיר); מאות טייסי אל-על עזבו אותה (לטובת ההסתדרות הלאומית!); ועובדים רבים שהיו מאורגנים בעבר במסגרתה פועלים כעת עצמאית – בהם למשל עובדי רשות השידור לשעבר (כעת תאגיד השידור הציבורי "כאן"), שחברו עם ארגון העיתונאים (שגורש ב-2019 מההסתדרות בהוראת היו"ר ארנון בר דוד) כדי להקים איגוד עובדי התקשורת עצמאי.

אך ממשלת הימין לא רק מפריטה את נכסי הציבור בסיועה של ההסתדרות. כמעט מבלי לעורר תשומת לב, הצליחו האוצר וההסתדרות להסכים במהלך משבר הקורונה על סדרת שינויים שמנסים באוצר לקדם כבר שנים ללא הצלחה. כך, למשל, בתחילת הסגר הראשון, בשעה שמאות אלפי עובדים במגזר הפרטי נשלחו הביתה לחל"ת (מבלי שההסתדרות מחתה), הגיעו שני הצדדים להסכמה מרחיקת לכת: עובד המגזר הציבורי שהסגר הותיר אותו בבית מחוסר עבודה ולא נמצא לו תפקיד חלופי יקבל רק 70% משכרו הרגיל. בחוסר ברירה נאלצו אלפי עובדים שנשלחו הביתה לפתע לבצע עבודות אחרות כדי לא לאבד משכרם.

בכיר באוצר: "על זה חלמנו שנים"

לפי "גלובס", בקרי גבול עובדי רשות האוכלוסין עברו לעבוד כפקחים במשרד לביטחון פנים; מצילים עובדי עיריית ת"א-יפו עברו לעבוד בחלוקת מזון לאזרחים ותיקים; סיעות לגני ילדים באשדוד עברו לתגבר את המוקד העירוני; ועובדי מכס במעברי הגבול תגברו את מוקד המענקים לעצמאים

שיחה עם יו"ר ועד עובדי המחקר והפרויקטים העומד בפני פיטורים

על מאבקם של עובדיה השקופים של אונ' ת"א

כאשר למדתי שמנהל המעבדה הקודם פוטר שנים ספורות לפני היציאה לפנסיה, בגיל 63 וללא תנאים, הבנתי שזה עלול לקרות גם לי ולכלל העמיתים האחרים, ומאז אני במאבק.

אתם אחת מקבוצות העובדים הגדולות באוניברסיטה. מדוע ועד העובדים הוותיק לא תומך בכם?

במשך השנים למדנו שהוועד המנהלי לא רוצה לעזור לנו או לקלוט אותנו בשורותיו כמצופה. ניסינו בתחילת המאבק לפנות לוועד המנהלי הקיים. אמרנו להם "בואו תדרשו תקנים בשבילנו", אך ללא הואיל. יש להבין: הם דור א' ואנחנו דור ב'. בכל רגע הדגשנו שהם לא אויב שלנו ואנו זקוקים לגיבוי של הוועד. אף דרשנו להשתתף בבחירות לנציגות העובדים והם סירבו בתוקף. בעקבות הסירוב שלהם עתרנו לרשות השיפוט של ההסתדרות, שקבעה בפשרה שיוקם ועד נפרד. עקב כך החל תהליך של התארגנות מואצת, ועד ספטמבר האחרון הצטרפו להסתדרות בין 400 ל-500 עובדים. זהו צעד חריג אבל לא חסר תקדים – מותר להסתדרות להקים שני ועדים במקום עבודה. נכון שזה לא מצב אידיאלי, אבל אני מאמין שברגע שנקבל תנאי העסקה ראויים, עם קביעות וביטחון תעסוקתי ובעיקר עם תנאים ושכר ראוי, אז נוכל לאחד בין הוועדים. אך בינתיים אנחנו עובדים ארעיים ואף מוחלשים. הנהלת האוניברסיטה החליטה, למשל, במהלך שש השנים האחרונות שאין תוספות שכר לעובדי המחקר והפרויקט – אף אם המעבדה בה מועסק העובד מצליחה במיוחד ומקבלת מענקי מחקר רבים.

עובדי המחקר והפרויקטים באונ' תל אביב מפסיקים להיות שקופים

האם קיבלתם לפחות תמיכה מהסגל הזוטר, מהסגל הבכיר או מאגודת הסטודנטים?

אנחנו עוקבים אחרי המאבקים של הסגל האקדמי הזוטר והבכיר. הסגל הזוטר, למשל, הצליח בשנים האחרונות לשפר את מעמדו בזכות מאבקו הנחוש. אך לצערי האוניברסיטה מתנהלת כמעסיק כוחני, וגם הסגל הזוטר היה צריך לאיים בשביתה ואף לשבות בפועל כדי לקדם את זכויותיו. אך לנו אין בינתיים הסכם קיבוצי, וזו אחת הדרישות המרכזיות שלנו. יחד עם זאת, בהפגנות שקיימו בקמפוס הגיעו סטודנטים שהביעו תמיכה במאבקנו.

לאחר פסק הדין שניתן בתחילת החודש היכן עומד המאבק?

פסק הדין קבע כי לוועד העובדים זכות לקבל גישה למידע דיגיטלי אודות עובדי המחקר באוניברסיטה כדי ליצור קשר עמם, באופן שווה לארגוני העובדים האחרים הקיימים באוניברסיטה. בנוסף נקבע כי במקרה שהוועד ינקוט צעדים ארגוניים, עליו להודיע על כך להנהלת האוניברסיטה 48 שעות לפני תחילתם.

זוהר אלון

הגשמים שאלו פעם "דייג, אוהב גים? אם אוהב אותם למה הוא מוציא אותם מהמים?" ואוניברסיטת תל-אביב אוהבת את עובדיה? ואם היא אוהבת אותם, מדוע היא רודה בהם? "זו הדרך" שוחח בשבוע שעבר עם ד"ר מוטי רונן, יו"ר ועד עובדי המחקר והפרויקט במוסד להשכלה גבוהה שברמת אביב.

בעוד כעשרה ימים צפוי ד"ר רונן לעמוד בשימוע לפני פיטורים. שימוע קודם נדחה לאחר שההנהלה גילתה כי מתוכננת הפגנת תמיכה ביו"ר הוועד. הנהלת האוניברסיטה וועד העובדים המנהליים הוותיק אינם מעוניינים בוועד נוסף שמייצג מגזר עובדים אקדמיים המועסקים בתת-תנאים, במסגרת העסקה ארעית ללא קביעות, וללא תוספות שכר. כל פרופסור האחראי על מעבדה מסוימת מקבל תקציב, ומתוך התקציב משולם חלק משכרם של עובדי המחקר והפרויקט – כך הופכים חברי הסגל הבכירים לקבלני-משנה בעל כורחם. מאבק עובדי המחקר והפרויקט החל לפני שש שנים, וועד קבוע הוקם לאחרונה. מאז סובלים חברי הוועד מהתנכלויות חוזרות ונשנות מצד

ההנהלה. בשיחה עמו מדגיש יו"ר הוועד כי עובדי "המחקר והפרויקטים" – שם מעט מוזר – הם עובדי הליבה של האוניברסיטה, "החוקרים, מנהלי המעבדות, אנשי מחשוב והנדסאים". יצוין שההנהלה אינה מוסרת את מספרם המדויק של העובדים וטוענת כי מספר עובדי המחקר והפרויקט עומד על 1,200, אך מבדיקה של הוועד עולה כי מספרם עומד על כ-1,400.

בתחילת החודש הכיר בית הדין האזורי לעבודה תל אביב-יפו בהתאגדותם של עובדי המחקר והפרויקטים באוניברסיטת תל אביב בהסתדרות, וקבע כי על האוניברסיטה לנהל משא ומתן עם הוועד הנבחר של העובדים. בפסק הדין בהליך קבע השופט דורון יפת כי האוניברסיטה תעביר לוועד העובדים את רשימות העובדים לצורך יצירת קשר עמם. בנוסף נקבע כי טענות ההסתדרות על התנכלות לראשי הוועד יתבררו בהליך העיקרי, וכי שימוע לפני פיטורין של יו"ר הוועד, ד"ר מוטי רונן, יידחה.

יצוין שעו"ד גיל בר-טל, יו"ר הסתדרות המעו"ף המייצגת את עובדי המחקר, אמר בעקבות פסק הדין: "אני שמח על כך שבית הדין קיבל את טענות ההסתדרות וחייב את אוניברסיטת תל אביב לנהל מו"מ, ללא תנאים מוקדמים כמו גם בחובת גילוי ושקיפות. אני מצר על כך שהאוניברסיטה מתכחשת למחקרים וליסודות דיני העבודה אשר יצאו משעריה ונוהגת כאילו הייתה אחרון המעסיקים. על הנהלת האוניברסיטה להסיק מסקנות"

ד"ר רונן, האם תוכל להציג את עצמך? מה המקצוע שלך? מה הוותק של באוניברסיטה? מה דחף אותך לקדם את מאבק העובדים?

למדתי בטכניון ושם סיימתי את הדוקטורט בתחום הביולוגיה. פוסט-דוקטורט סיימתי בתל אביב, ומאז אני מועסק באוניברסיטה שבע שנים כמנהל מעבדת מחקר.

נעצר פעיל זכויות האדם, ההיסטוריון והעיתונאי המרוקאי מעטי מונגיב

מרוקו היא מדינת משטרה

האגודה. אבל השלטונות לא מאפשרים זאת. פקידים בכירים הסבירו לנו ש"חקירות" הן של המשטרה ושארזחים לא יכולים לעסוק בזה. ככלל, העיתונות החוקרת נתפסת כאיום על המשטר ועל הסדר הקיים. אתן דוגמא: אחד העיתונאים החבר באגודה בדק את עסקי הזהב של משפחת המלוכה. ברגע שהחל בעבודתו, קיבל שיחת טלפון מקצין משטרה ששאל אותו האם זה אני שהדרכת אתו. אלה שטויות, הרי מדובר בקולקטיב של עיתונאים שרוכס עצמאים ובעלי דעות פוליטיות מגוונות.

השלטון האשים בעבר את הקולות הביקורתיים ב"פגיעה בביטחון המדינה", אבל נדמה שעכשיו ההאשמות קשורות יותר בעבירות על החוק הפלילי. מדוע?

לא, כך היה גם בעת שלטונו של המלך חסן השני. אבל נכון שבשלוש השנים האחרונות מוגשות תביעות פליליות רבות יותר נגד עיתונאים ועורכי עיתונים. השלטון הבין בדרך הקשה שכאשר עיתונאי מואשם בעבירות פוליטיות כגון "פגיעה בביטחון הפנים" הדבר מעלה את יוקרתו בעיני רבים הסבורים שהוא עושה את עבודתו נאמנה. אבל כאשר האישום הוא פלילי, תמיד קיים הספק האם יש ממש בדברים.

איך בדיוק עובדים שירותי הביטחון?

לשירותי הביטחון הכל-יכולים במרוקו כמה מחלקות. אחת עוקבת אחר המפלגות הפוליטיות – גם אחר המפלגות התומכות בשלטון. אחרות עוקבות אחר האיגודים המקצועיים והתנועות החברתיות, חברי הפרלמנט, עולם העסקים ועוד. כל המגזרים בחברה המרוקאית פועלים תחת עינם הפקוחה של שירותי הביטחון. ישנה גם מחלקה מיוחדת העוסקת בדיס-אינפורמציה, שתפקידה לספק חומרים לאמצעי התקשורת לצורך עיצוב דעת הקהל. למחלקה זו משאבים לא מוגבלים בכספים ובכוח אדם. זו המחלקה העוקבת אחריי בכל מקום: באוניברסיטה, ברחוב, אצל ההורים שלי ובקרב משפחתי. היא מתעניינת במיוחד במגעים שלי עם העיתונות במרוקו ופועלת אף בעת נסיעות בחו"ל.

הפעיל המרוקאי לזכויות אדם, ההיסטוריון והעיתונאי מעטי מונגיב (בצילום) נעצר בתחילת החודש בביתו שברבאט. מזה שנים הוא נרדף בידי שירותי הביטחון, מערכת המשפט והמשטרה. בטרם נעצר העניק ריאיון לעיתון הקומוניסטי הצרפתי "הומניטה" ולאחר החדשות "מדיהפרט". מונגיב נמנה עם הקולות הביקורתיים בממלכתו של המלך מוחמד הרביעי והקים את אגודת העיתונאים החוקרים שהייתה במהרה למטרה של שירותי הביטחון. מונגיב נעצר בעת שישב במסעדה יחד עם עמית עיתונאי. קדמה למעצר חקירת משטרה שנפתחה באוקטובר בגין "הלבנת הכספים" ו"קבלת דבר במרמה".

מונג'יב כבר נשפט ב-2015, יחד עם שישה עיתונאים נוספים, בגלל "פגיעה בביטחון הפנים של המדינה", אך טרם ניתן פסק דינו. "אני זכאי", הוא הכריז בשיחה עם העיתונאיות הצרפתיות בעת ששקל לפתוח שוב בשביתת רעב. לדבריו מי שמנהל את ענייניה הפוליטיים של מרוקו, ואף את העיתונות, הם שירותי הביטחון של המלך. להלן הריאיון.

הייתקן שמשפט בגין "פגיעה בביטחון המדינה" של חברי אגודת העיתונאים החוקרים נמשך כבר כחמש שנים?

התייצבתי ב-1 באוקטובר האחרון לישיבה נוספת של בית המשפט. התביעה נגדנו מתנהלת בעצלתיים – ארבע ישיבות מדי שנה, ואנו עוד רחוקים מהסוף. אין כאן טעות, זו מדיניות והמטרה היא ברורה: להציב חרב דמוקלס מעל ראשיהם של הנאשמים. רוצים למנוע מאיתנו להמשיך בפעילותנו. כל עוד המשפט האין-סופי הזה נמשך הם מצפים שנשב בצד ונשתוק פן יבולע לנו. הרי ברור לכל שאין ממש בהאשמות שמטרתן להפחיד את כל מי שמתנגד למשטר. למזלנו, פעילים מקומיים וארגוני זכויות אדם בחו"ל עוקבים אחרי הדיונים והביעו תמיכה פעילה בנו. ללא תמיכתם מזמן היינו מוחזקים בכלא פרק זמן ממושך.

מדוע התארגנות של עיתונאים היא כה מסוכנת?

הסיבה היא מאוד פשוטה: תחקירים עיתונאיים הם מעין קו אדום שאין לעבור. מאז 2008 אנו מבקשים לרשום כחוק את

ונעלמה, ואף אחד לא מזכיר את זה. במקום להחיות את ההיסטוריה של חיפה, שיכולה להיות אבן שואבת לתיירים, היא מוסתרת. אם באמת רוצים דו-קיום, למה לא להבליט גם את התרבות הערבית-פלסטינית? למה לראות בנו תושבים סוג ב'/? מאז שפתחנו את הגלריה היא מוצפת כל הזמן באנשים, גם יהודים", הדגישה.

על התערוכה בנושא ואדי סאליב אומרת נסר-מח'ול: "נולדתי ברחוב שיבת ציון בשולי ואדי סאליב, בבית של אבראהים אל-ח'ליל שהיה ראש העיר בשנים 1911-1914. היינו המשפחה הערבית היחידה שנשארה שם בשנת 48'. אבא שלי ניהל במקום בית מלון לצליינים הנוצרים, ובזכות זה הרשו לו להישאר. מסוף שנות ה-60 ובמהלך שנות ה-70 התחיל ההרס של השכונה. אני ואחותי, שהיא גם ציירת, ישבנו בקומה העליונה שבה היה חדר המשחקים שלנו, וצפינו במתרחש. היינו עדות לכל מה שקרה בוואדי סאליב. הרסו את הקסבה של חיפה, את אזור השוק ואת הבתים, והשאירו רק כמה שורות של בתים קרוב לרחוב שיבת ציון. גרנו בבית מפואר אבל השכונה הייתה הרוסה. הרגשנו מבוישות כשהלכנו לבקר את חברות שלנו ונאלצנו לעבור בין ההריסות. ציירנו את הבתים שנהרסו, ובתערוכה אני מציגה תמונות מאז ומהיום. קראתי לתערוכה 'המבול' כי זה מה שקרה בוואדי – בלי התראה מוקדמת האנשים מצאו את עצמם פליטים-מהגרים בים בדרך ללבנון".

ואדי סאליב בשנות ה-60 (צילום: ארכיון העיר חיפה)

תערוכת 'המבול' על ואדי סאליב נפתחה גלריית האמנות הערבית היחידה בחיפה

בוואדי ניסאס נפתחה באחרונה גלריית חיפה לאמנות – הגלריה הפרטית הערבית היחידה בעיר (בחיפה פועלת גם גלריית בית הגפן, אך כחלק מהמרכז הקהילתי). יוזמת ומקימת הגלריה היא האמנית החיפאית סועאד נסר מח'ול, מתכננת ערים במקצועה, שמציגה את התערוכה הראשונה במקום – "המבול" – ובה תיעוד היסטורי של ואדי סאליב.

בטקס הפתיחה של הגלריה השתתפו אנשי ציבור רבים, ובהם חברי הכנסת חד"ש לשעבר עיסאם מח'ול, ד"ר עפו אגבריייה ומוחמד ברכה שמשמש היום יו"ר ועדת המעקב העליונה של הציבור הערבי בישראל. גם ח"כ עאידה תומא-סלימאן (חד"ש – הרשימה המשותפת), תושבת עכו השכנה, לקחה חלק באירוע ההשקה. הגלריה הייתה פתוחה לציבור עד לכניסת הסגר, והיא תפתח את שעריה מחדש עם סופו.

בשיחה עם כתב המקומון "כלבו" אמרה נסר מח'ול: "הרעיון להקים גלריה שתשמר את המורשת התרבותית של חיפה הערבית-פלסטינית התרוצץ בראשי במשך זמן רב. יש לי גם מטרה לקדם את התרבות ואת האמנות בחברה הערבית. לנו, האוכלוסייה הערבית-פלסטינית בחיפה, יש תרבות שאינה מיוצגת בעיר".

"בעולם יודעים לנצל את התרבויות השונות כי הן נכס. נכסים עירוניים הם לא רק מבנים אלא גם אוכלוסייה על תרבויותיה השונות, ובעיריית חיפה לא מבינים את זה. כאשר ראש העיר עינת קליש רותם, שהיא ארכיטקטית ומתכננת ערים במקצועה, מדברת על התחדשות עירונית, היא מדברת רק על דברים פיזיים – להרוס, לבנות, כמה קומות לבנות וכו'. היא לא מזכירה בכלל את התרבות", הוסיפה.

הגלריה הוקמה במבנה ששימש נגרייה. לאחר שיפוץ נרחב שארך כשנה שינה המקום את ייעודו. זהו בבניין בן 120 שנה, ולפני 1948 פעלה בו טחנת קמח. "אני שואפת להכניס לכאן את האמנות ואת התרבות כגורמים בעלי משמעות. מטרה נוספת היא התיירות. לחיפה יש היסטוריה מפוארת שנהרסה

הקוץ והדרדר של פלסטין

מכרוניקה קצרה בשולי חינמון, שנפל לידי במוקד המחאה ביום שִׁפְתַּ כביכר קוגל בכניסה לחולץ, אני קורא את הידיעה: "הלילה נתפסו שוהים בלתי חוקיים מהשטחים במצוד בעליית גג של בית נטוש באזור התעשייה בחולון".

עורך העיתון מצטט מדברי קצין המשטרה – "מדובר בצעירים פלשתינאים, העובדים בעבודות בנין, חלקם עבד כאן בעבר במסעדות בשטיפת כלים ונראה שהם כיום עובדים בבניין ובשיפוצים". הייתה זו כרוניקה קצרה על חוטבי העצים ושואבי המים, שמגירים זעה על פיגומי הבניין ואת לילותיהם מעבירים בכוכים ובפחד ממפגש עם משטרת ישראל.

דְּמָמָה לֹהֶבֶת שׁוֹרְקֶת הַלְיָלָה
בְּעֵלִית הַגַּג הָאוֹסֶפֶת אֶת מִסְטָפָה וּמוֹחַמֵד, שֶהַמִּירו
שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שְׁעוֹת מְרוּק פְּלִים בְּמִסְעָדָה בְּפִגּוּמֵי בְּנִין
לְהַנִּיחַ גֵּרָם מִזֵּד לְהַחְלִיף פֶּחַ לְקִרְאָת צְהָרֵי הַמְּחָר.

דְּמָמָה לֹהֶבֶת שׁוֹרְקֶת הַלְיָלָה
בְּעֵלִית הַגַּג בְּאֶזוֹר תְּעֻשִׂיָּה יֶשֶׁן
מִשְׁפַּן חוֹטְבֵי עֲצִים וְשׁוֹאֲבֵי מֵים
מִיִּשְׁהוּ בְּאֶלְתוֹ וּבְאֶגְרוֹפִיו
מְנַפֵּשׂ וּמְעַדֵּר בְּהַלְיָלָה
אֶת הַקוֹץ וְהַדְרָדֵר שֶׁל פְּלִשְׁתִּין.

מִיִּשְׁהוּ בְּמֵדֵי מִשְׁטָרָה
שׁוֹלֵחַ יָד מְאֻגְרָפֶת
מְנַפֵּשׂ וּמְעַדֵּר בְּהַלְיָלָה
קוֹץ וְדְרָדֵר שֶׁל פְּלִסְטִין
שֶׁלֹא יָכוּ שָׁרֵשׂ בְּעֵלִית הַגַּג
שֶׁתְּאַנְתָּה לֹא תִחְנוֹט פְּגִיָּה
שֶׁסְּמֵדֵר גִּפְנָה לֹא יִתֵּן רִיחַ
שֶׁנְּצַנְנָה לֹא יִרְאֶה בְּאֶרֶץ.

משפט עכשיו

הפלסטינים קראו "הארון לא נשכח אותך ונמשיך במאבק", ואף קריאות בעברית: "לא, לא לכיבוש; כן, כן לשלום!". החיילים פתחו בירי רימוני הלם וגז לעבר המפגינים השלווים, שבידיהם כרזות נגד הכיבוש וגזל הקרקעות. עשרות פלסטינים נפגעו פגיעה ישירה או נחנקו מהגז המדמיע. חובש הסהר האדום נפגע ברגלו מרימון הלם. מפגין פלסטיני קשיש הופל ארצה בידי חיילים ונלקח לטיפול רפואי. אך התושבים והמפגינים לא ברחו ולא וויתרו על זכותם למחות נגד הכיבוש. בסיום המחאה ירדו הפעילים לסוכת סולידריות שהקימו למען הארון, עליה התנוססו פניו של הצעיר שנורה. באוהל המחאה קראו הפעילים ומנהיגים מקומיים פלסטינים קריאות בעד מאבק משותף ולהמשך ההפגנות בימי שישי. אחד מפעילי מק"י מסר בתום ההפגנה: "תושבי א-רכיז ותושבי מסאפר יטא משלמים מחיר כבד על ההיאחזות באדמתם, בגלל הדיכוי שמפעיל הכיבוש. התושבים קוראים לסולידריות ונחוישים להמשיך במערכה לביטול שטח האש 918".

אלפים רבים הפגינו בסוף השבוע (9.1) נגד שלטון הימין בכיכר פריס שליד בית ראש הממשלה בירושלים (ר' עמ' 4). לדברי הפעילים, זו ההפגנה הגדולה ביותר שהתקיימה בכלפורה מזה שבועות. המפגינים, בהם פעילי מק"י, חד"ש ובנק"י, נשאו כרזות ומחו נגד דחיית משפטו של ראש הממשלה בנימין נתניהו בעקבות הסגר. בין הכרזות שנראו בהפגנה: "הפתעה: המשפט נדחה", ו-"משפט עכשיו". ההפגנות נוספות נערכו בקיסריה וברחבי הארץ.

בעצרת שנערכה בירושלים מוקדם יותר, גאם ח"כ עופר כסיף (חד"ש – הרשימה המשותפת) שהדגיש: "יש קשר בין האלימות והפשעה בחברה הערבית לבין ההפקרה הבריאותית והחברתית של כל אזרחי המדינה; יש קשר בין ירי בפלסטינים חפים מפשע ואלימות נגד מפגינים בכלפורה. עלינו להיאבק יחד ולנצח ביחד, למען החברה כולה!".

עוד התרחשו בסוף השבוע תקיפות נגד מפגינים בצומת כפר יונה ובחולון. להפגנה שהתקיימה ברחבת המדיטק בחולון הגיעו ארבעה ביריונים אשר ריססו את המפגינים בגז מדמיע. כמה מהמפגינים, וביניהם ח"כ לשעבר תמר גוז'נרסקי ומזכיר מחוז ת"א-יפו אלי גוז'נרסקי, נפגעו קלות משאיפת הגז. ניידות משטרה הגיעו למקום רק לאחר האירוע הברייוני. המשטרה מסרה על עצור אחד. בצומת כפר יונה הותקפו זוג מפגינים בידי אדם שעבר ליד ההפגנה. תחילה, הוא גידף אותם, ולאחר מכן דחף אחד מהם והפילו על הרצפה.

הפגנות נגד הקטל בענף הבנייה
יום שישי, 22.1
ירושלים: רחבת המשביר, 13:00; **ת"א-יפו:** כיכר מגן דוד, 16:00
נצרת: כיכר המעיין, 17:00; **סח'נין:** צומת יובלים, 16:00

מועצות מק"י וחד"ש לקראת הבחירות
 בשבת, 16.1, יתקיימו באמצעות הזום מועצות מק"י ומועצות חד"ש לקראת הבחירות הכלליות, אשר ייערכו ב-23.3
פרטים נוספים יעברו ישירות לחברי המועצות

חד"ש - סניף תל אביב
 אסיפה ציבורית מקוונת: סיכום העשייה הפרלמנטרית של חד"ש, בהשתתפות העוזרים הפרלמנטריים של הסיעה
יום שלישי, 19.1 בשעה 20:00; פרטים נוספים בפייסבוק

המפלגה הקומוניסטית הישראלית
והחזית הדמוקרטית לשלום ושוויון - חד"ש
 שולחות תנחומיהן לעאדל עאמר ולמשפחה
על מות האב

לעאדל עאמר ומשפחתו
 אתכם באבלכם על מות **האב**
 מערכת "זו הדרך"

השבוע באתר "זו הדרך"

מאבקי עובדים, לזכרו של עזרא נאווי, על העלייה באבטלה, ועוד...
zoha.org.il

מאות הפגינו בדרום הר חברון נגד הכיבוש

מאות הפגינו בסוף השבוע (8.1) בדרום הר חברון, במקום בו ירו חיילים בצעיר הפלסטיני הארון אבו עראם בשבוע שעבר. בהפגנה השתתפו פלסטינים ופעילים ישראלים, ובהם חברי חד"ש ומק"י, והיא פוזרה בידי הצבא באמצעות גז מדמיע ורימוני הלם.

יצוין שאבו עראם עדיין נאבק על חייו בבית החולים. הירי בצעיר, שפשעו היחיד היה ניסיון לשקם את ביתו ההרוס ולמנוע את החרמת הגנרטור שסיפק לו חשמל בידי כוח כובש, הביא פעילי שלום להצטרף לתושבי מסאפר יטא במאבק.

המפגינים צעדו על כביש הגישה במטרה להגיע לתפילת מחאה של תושבי מסאפר יטא. באמצע הדרך חסמו את דרכם כלי רכב ממוגנים של המשטרה, המנהל האזרחי ומג"ב, ואף רכב סוואנה שחור של השב"כ. אחד ממשתתפי המחאה מסר: "ניכר על פניהם של החיילים שהיו המומים מהנוכחות המסיבית של ישראלים במקום. בעודו מדקלם החייל את השקפתו על החוק, כשהוא עומד על כביש גישה בלתי חוקי המוביל להתנחלות הבלתי חוקית אביגיל וכשנוכחותו שלו במקום אינה חוקית, המשיכו המפגינים בדרכם. בעודם מגרדים את קסדותיהם נוכח המראה שנגלה בפניהם, נשמע אחד החיילים שואל 'מה עושים? יש פה מלא ישראלים'".